

संघीय संसद
प्रतिनिधि सभा
विकास तथा प्रविधि समिति

मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौडा-चतरा खण्ड)को स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमण

प्रतिवेदन

(२०७८ मंसिर १५-१९ गते)

२०७८

संघीय संसद सचिवालय, सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल ।

फोन नं.: ०१-४२००४१९

URL: <http://www.parliament.gov.np>

Email: dtc@parliament.gov.np

विषयसूची

क्र.सं.	विषय	पेज नं.
१	पृष्ठभूमि	१
२	संसदीय भ्रमण टोलीको गठन र भ्रमण कार्यक्रम	२
३	स्थलगत भ्रमणको उद्देश्य	२
४	सडक आयोजनाको परिचय	२
५	स्थलगत भ्रमण र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	३
६	समस्या र चुनौतिहरु	८
७	सुझाव/निर्देशन	९
८	निष्कर्ष	१०
९	अनुसूची १	११
१०	अनुसूची २	१३

संघीय संसद
प्रतिनिधि सभा

विकास तथा प्रविधि समिति

मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौडा-चतरा सडकखण्ड) को स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमण प्रतिवेदन,

२०७८

(मंसिर १५-१९ गते)

१. पृष्ठभूमी

मुलुकको विकास र समृद्धिका लागि नभई नहुने महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो सडक। सडकले विकासका अन्य पूर्वाधारहरूलाई सम्भव बनाउन आधार प्रदान गर्ने हुँदा यसलाई पूर्वाधारको पनि पूर्वाधार भन्ने गरिन्छ। अझ नेपालजस्तो भूपरिवेष्टित र जल तथा रेल यातायातको विकास भई नसकेको मुलुकमा सडक यातायातको महत्व सर्वोपरी रहेको हुन्छ। पूर्वाधार विकासको दिशामा भर्खर बामे सडै गरेको नेपालमा हाल सडक सञ्जाल निर्माणको क्रम तीव्र रूपमा अगाडी बढिरहेको छ। हाल नेपालमा सडक विभाग अन्तर्गत विभिन्न सडक आयोजनाहरू सञ्चालन भइरहेका छन्। ती मध्येको एक सडक आयोजना हो - मदन भण्डारी लोकमार्ग।

जटिल भूगोल र छरिएर रहेका बस्तीहरूलाई एकीकृत विकासको माध्यमबाट यातायात सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदको २०७५/०२/०६ को निर्णय अनुसार मदन भण्डारी लोकमार्ग आयोजनालाई आ.व. २०७५/७६ देखि कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। पूर्वमा झापाको बाहुनडाँगी देखि सुदूरपश्चिममा डडेल्धुराको रुपालसम्म जोड्ने यस राजमार्गको अनुमानित लम्बाई १२५० किलोमिटर छ र यो राजमार्गको रेखांकन चुरे क्षेत्रलाई आधार मानेर गरिएको छ। महेन्द्र राजमार्गको समानान्तर र उत्तर तर्फ पूर्व-पश्चिम भएर जाने यो राजमार्गलाई बाह्र महिना उपयोग गर्न सकिने गरी रेखांकन गरिने छ।

नेपालको चुरे क्षेत्रमा छरिएर रहेका बस्तीहरूको एकीकृत विकास गरी त्यहाँको जनजीवनलाई सहज बनाउने महत्वपूर्ण लाइफ लाइनको रूपमा रहेको मदन भण्डारी लोकमार्ग अन्तर्गतको हेटौडा-चतरा सडकखण्डको वास्तविक अवस्था र स्थानीय जनताका समस्याको बारेमा स्थलगत अध्ययन अवलोकन गरी समितिसमक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने निर्णय समितिको मिति २०७६ जेठ १७ गतेको बैठकबाट भएको थियो।

२. संसदीय भ्रमण टोलीको गठन र भ्रमण कार्यक्रम

संघीय संसद विकास तथा प्रविधि समितिको मिति २०७६/०२/१७ गते बसेको बैठकले मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौंडा-चतरा सडक खण्ड)को स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमण गर्ने निर्णय भए बमोजिम समितिका मा. सभापतिज्यूबाट उहाँकै संयोजकत्वमा समितिका मा. सदस्यहरु र कर्मचारीहरु समेत सहभागी रहने गरी संसदीय भ्रमण टोली गठन र मिति २०७८ मंसिर १५-१९ गते उक्त क्षेत्रको भ्रमण गर्ने गरी भ्रमण कार्यक्रम स्वीकृत भएको थियो ।

३. संसदीय भ्रमण टोलीका मा. सदस्यहरु

- १ सभापति मा. कल्याणी कुमारी खड्का - संयोजक
- २ मा. गणेश कुमार पहाडी - सदस्य
- ३ मा. गजेन्द्र बहादुर महत - सदस्य
- ४ मा. टेक बहादुर बस्नेत - सदस्य
- ५ मा. यज्ञराज सुनुवार - सदस्य
- ६ मा. राजेन्द्र कुमार राई - सदस्य

भ्रमण टोलीमा संलग्न कर्मचारीहरु

- १ श्री दिपाकुमारी दुलाल - शाखा अधिकृत
- २ श्री समिर गौतम - नायब सुब्बा

संसदीय भ्रमण टोलीको कार्यक्रम अनुसूचिमा समावेश गरिएको छ ।

४. स्थलगत भ्रमणको उद्देश्य

सडक विस्तार तथा स्तरोन्नतिको कार्य भईरहेको मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौंडा-चतरा सडक खण्ड) को हालसम्मको कार्य प्रगति तथा यसका समस्या एवं चुनौतिहरुको अध्ययन गरी समितिमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

५. सडक आयोजनाको परिचय

नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदद्वारा मिति २०७२ फाल्गुण १७ गते ३ बर्ष भित्र मदन भण्डारी लोकमार्ग (साविक: धरान-चतरा-गाइघाट-कटारी-सिन्धुली-हेटौंडा सडक) लाई वर्षभरी नै सञ्चालन गर्नसक्ने गरी दुई लेनको सडक विस्तार गरी निर्माण सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको थियो । नेपाल सरकारको राजपत्रमा मिति २०७२ चैत्र २९ गते यस सडकको केन्द्र रेखा देखि दायाँबायाँ १५ मिटर गरी जम्मा ३० मिटर सडक सीमा तोकेको थियो। यस मदन भण्डारी राजमार्ग आयोजनाको

सिन्धुली हेटौडा खण्डको लम्बाई ११५.०४१ किमि रहेको छ। त्यसैगरी सिन्धुलीको भिमानदेखि उदयपुरको बसाहासम्मको लम्बाई १३४ किमि रहेकोमा हाल यस खण्डको १२१ किमि कालोपत्रे (एप्रोच रोड सहित) र ४६ पुल (प्रोजेक्ट शुरु हुनुपूर्व निर्मित ७, योजनाले बनाएको ३९) तथा ४ पुल अन्य खण्डमा गरी यस योजनाले जम्मा ४३ पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेको छ । बाँकी १३ किमी कालपत्रे गर्नुपर्ने सडकमध्ये १२ वटा पुल (लम्बाई ०.५ किमि) र १२.५ किमि) एप्रोच रोड(२२ पुरानो पुलको ८ किमि + १२ नयाँ पुलको ४.५ किमि बनाउन बाँकी रहेकोमा हाल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । यसको ठेक्काको म्याद २०७९ फाल्गुण १४ गतेसम्म रहेको छ । त्यसैगरी सुनसरीदेखि झापा बाहुनडाँगीसम्मको खण्डको लम्बाई १३० किमि रहेको छ । यस खण्डको कुल भौतिक प्रगति २९.८ प्रतिशत रहेको छ । यस खण्डको ठेक्का व्यवस्थापन भई निर्माणाधीन सडक लम्बाई ६३ किमि रहेको छ भने बेलडाँगीदेखि शान्तिनगरसम्म ठेक्का व्यवस्थापन हुन बाँकी रहेको छ । सुनसरीदेखि झापासम्मको सडक खण्डमा ठेक्का व्यवस्थापन भएका पुलहरूको सङ्ख्या ३१, चालु ठेक्का सङ्ख्या १७, निर्माणाधीन पुलहरूको सङ्ख्या २६ र डिजाइन स्वीकृत हुन बाँकी पुलहरूको सङ्ख्या ५ रहेको छ ।

६. स्थलगत भ्रमण र अन्तरक्रिया कार्यक्रम

समितिका माननीय सभापति श्री कल्याणी कुमारी खड्काको संयोजकत्वमा समिति सचिवालयका कर्मचारीहरू सहितको संसदीय टोलीले मिति २०७८ मंसिर १५ देखि १९ गते मकवानपुरको हेटौडादेखि झापाको बाहुनडाँगी सम्मको सडकखण्डको स्थलगत अनुगमन भ्रमण र अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने गरी कार्यक्रम निर्धारण गरिएको थियो । सोही अनुरूप मिति २०७८ मंसिर १५ गते बिहान ९:०० बजे काठमाडौँबाट सिमराका लागि हवाई उडानको यात्रा तय गरिएकोमा निर्धारित समयमा थोरै विलम्ब हुन गई १०:१५ मा सिमरा विमानस्थलमा अवतरण भई बिहानको लगभग ११ बजे मकवानपुरको हेटौडा पुगियो । हेटौडामा बिहानको खाना खाइ दिनको १२:१५ बजे सिन्धुलीतर्फ प्रस्थान गरियो । त्यसक्रममा ठाउँ- ठाउँमा निर्माणाधीन सडकको निरीक्षण गर्दै अगाडी बढ्ने क्रममा दिउँसो २:०० बजे सिन्धुलीको हरिहरपुर गाउँपालिकामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भयो । उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूका अतिरिक्त मदन भण्डारी लोकमार्गका आयोजना निर्देशक अशोक तिवारी, हरिहरपुर गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष अनिता राई लगायत स्थानीय जनप्रतिनिधि, पत्रकार, सडकसँग सम्बद्ध पदाधिकारीहरू तथा सर्वसाधारण नागरिकहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

हरिहरपुर गाउँपालिकामा भएको अन्तरक्रियाको निचोड

- सडक निर्माणको अन्तिम चरणमा भएपनि केही समस्याहरू अझै देखिन्छ ।
- यो सडक खण्डलाई पहिला राजमार्ग भनिएको थिएन तर अहिले राजमार्ग भनिएको हुँदा कानुन बमोजिम सडकको दायाँबायाँ २५/२५ मिटर छोड्नुपर्ने हुन्छ । अझ नगरपालिका एरियामा ६ मिटर बढी छोड्नुपर्ने हुन्छ ।
- पुलको वरिपरी भरिएको जाली छोटो भएको हुँदा खोलो ठूलो हुँदा जग्गा नास गर्ने तथा पुललाई क्षति पुऱ्याउने देखिएको ।
- बागमती पुल नबनेर अत्यन्त गाह्रो बनेको छ, त्यो पुललाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्नुपर्ने ।
- मरिन र हरिहरपुर गाउँपालिकामा बाटो धेरै घुमेको र पर्खाल कमजोर रहेको अवस्था छ ।
- झनझने जंगलमा सडकको ट्र्याक सीधा भएको भए जंगल नास नहुने थियो ।
- नम्बरी जमिनमा भन्दा ऐलानी जमिनमा सडक बाङ्गोटिङ्गो गरी बनाइएको छ ।
- हाँकपारा — झ्याडी खण्डको हाँकपारा भिरमा सडक छिटो सम्पन्न गर्नुपर्ने ।
- सडक सीमामा रहेका वालहरू होचा र कमजोर अवस्थाका रहेका छन् ।
- खोला/खोल्सीहरूमा ग्याभिन कमजोर खालको लगाएको छ ।
- साइड पिल्लरमा राती बत्ती नबल्ने भएकोले बत्ती बल्ने बनाउनुपर्नेछ ।
- झनझने प्रहरी चौकी अगाडी भएको लच्कालाई तोडी अर्को लच्का बनाउनुपर्ने छ ।
- सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिनुपर्ने ।
- नालाहरू व्यवस्थित नभएको हुँदा व्यवस्थित हुनुपर्ने ।
- घर अगाडीको ड्रेनेजमा ढक्कन राखिदिनु पर्ने ।
- सडकको दायाँ बायाँको विषयमा एउटै कुरा आउनुपर्नो । यसको मापदण्डको बारेमा स्थानीय तह होस् या अरु कसले गर्ने हो यसको छिटो निर्णय हुनुपर्नो ।
- निर्माणाधिन खण्डमा सूचना बोर्ड/होर्डिङ बोर्ड राख्ने ।
- हरिहरपुर गाउँपालिकाको भुत्ते खोलाको पुल नजिकको पहिरोलाई पर्खाल लगाएर Protection गर्नुपर्नेछ ।
- मरिन छाप भन्ने ठाउँमा ड्रेनेजको समस्या छ ।

हरिहरपुर गाउँपालिकाको सर्वपक्षीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरी सोही दिन साँझ ५:०० बजे संसदीय टोलीले सिन्धुलीको मरिन गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा गाउँपालिका अध्यक्ष पानीराज बम्जनसँग स्थानीय समस्याका बारेमा छलफल गरी जानकारी लिने काम गर्नुभयो । उक्त

छलफलमा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूका अतिरिक्त मरिन गाउँपालिकाका अध्यक्ष पानीराज बम्जन, मदन भण्डारी लोकमार्गका आयोजना निर्देशक अशोक तिवारी लगायत स्थानीय जनप्रतिनिधि, पत्रकार, सडकसँग सम्बद्ध पदाधिकारीहरू तथा सर्वसाधारण नागरिकहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

मरिन गाउँपालिकामा भएको छलफल पश्चात संसदीय टोली निर्माणाधीन सडकको विभिन्न ठाउँमा रोकिदै प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै बास बस्नका लागि साँझ ७:०० बजे सिन्धुलीबजार पुगेको थियो। भोलीपल्ट अर्थात २०७८ मंसिर १६ गते बिहान ७:३० बजेदेखि १०:०० बजेसम्म सिन्धुलीको जिल्ला समन्वय समितिको हलमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भयो । उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूका अतिरिक्त प्रदेशसभा सदस्य माननिय विनोद कुमार खड्का, माननीय प्रदिप कटुवाल, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख शंकरराज तिवारी वर्मा, कमलामाई नगरपालिकाका प्रमुख खड्ग बहादुर खत्री लगायत स्थानीय जनप्रतिनिधि, सिन्धुलीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी रमेश न्यौपाने, मदन भण्डारी लोकमार्गका योजना प्रमुख गोपाल प्रसाद खकुरेल लगायत सडकसँग सम्बद्ध पदाधिकारीहरू, पत्रकार, स्थानीय सरोकारवाला तथा सर्वसाधारण नागरिकहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

सिन्धुलीबजारमा भएको अन्तरक्रियाको निचोड

- स्थानीयमा सडक सीमा Right of way को विषयमा अन्याूल रहेको देखियो । सडक आयोजनाले यस बारेमा प्रष्ट पार्नुपर्ने स्थानीय नागरिकको माग रहेको थियो ।
- नालाहरूलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- घर अगाडीको ड्रेनेजमा ढक्कन राखिदिनु पर्नेछ ।
- बागमती पुल नबनेर अत्यन्त गाह्रो बनेको छ, त्यो पुललाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्ने ।
- निर्माणाधीन खण्डमा सूचना बोर्ड/होर्डिड बोर्ड राख्नुपर्नेछ ।
- सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिनुपर्ने ।
- सडक सीमामा रहेका वालहरू होचा र कमजोर अवस्थाका रहेका छन् ।
- खोला/खोल्सीहरूमा ग्याभिन कमजोर खालको लगाएको छ ।
- साइड पिल्लरमा राती बत्ती नबल्ने भएकोले बत्ती बल्ने बनाउनुपर्नेछ ।

सिन्धुलीबजारमा भएको सर्वपक्षीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरी सोही दिन ११:०० बजेदेखि १२:३० बजेसम्म संसदीय टोलीले सिन्धुलीको दुधौली नगरपालिकामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गर्‍यो । उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूका अतिरिक्त प्रदेशसभा सदस्य माननीय प्रदिप कटुवाल, पूर्व सांसद गंगा प्रसाद नेपाल, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख शंकरराज तिवारी वर्मा, दुधौली नगरपालिकाका प्रमुख घनश्याम राउत लगायत स्थानीय जनप्रतिनिधि, मदन भण्डारी लोकमार्गका योजना प्रमुख गोपाल प्रसाद खकुरेल लगायत सडकसँग सम्बद्ध पदाधिकारीहरू, पत्रकार, स्थानीय सरोकारवाला तथा सर्वसाधारण नागरिकहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

दुधौली नगरपालिकामा भएको अन्तरक्रियाको निचोड

- दुधौली नगरपालिकामा पनि स्थानीय नागरिकमा सडक सीमा Right of way को विषयमा अन्याय रहेको देखियो । सडक आयोजनाले यस बारेमा प्रष्ट पार्नुपर्ने स्थानीय नागरिकको माग रहेको देखियो ।
- बाटो धेरै नै बाङ्गोटिङ्गो भएको अवस्था छ ।
- नालाहरू व्यवस्थित गर्नुपर्नेछ ।
- बागमती पुल नबनेर अत्यन्त गाह्रो बनेको छ, त्यो पुललाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
- घर अगाडीको ड्रेनेज ढक्कन राखिएको छैन, त्यसमा ढक्कन राख्नुपर्नेछ ।
- सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिनुपर्नेछ ।
- निर्माणाधीन खण्डमा सूचना बोर्ड/होर्डिङ बोर्ड राख्नुपर्नेछ ।
- सडक सीमामा रहेका वालहरू होचा र कमजोर अवस्थाका रहेका छन् ।
- खोला/खोल्सीहरूमा ग्याभिन कमजोर खालको लगाएको छ ।
- साइड पिल्लरमा राती बत्ती नबल्ने भएकोले बत्ती बल्ने बनाउनुपर्नेछ ।

दुधौली नगरपालिकामा भएको छलफल पश्चात संसदीय टोली निर्माणाधीन सडकको विभिन्न ठाउँमा रोकिदै प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै बास बस्नका लागि साँझ ५:३० बजे उदयपुरको गाइघाट पुगेको थियो । भोलीपल्ट अर्थात २०७८ मंसिर १७ गते बिहान ८:०० बजेदेखि १०:३० बजेसम्म उदयपुरको जिल्ला समन्वय समितिको हलमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भयो । उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूका अतिरिक्त प्रदेशसभा सदस्य

माननिय विनोद कुमार खड्का, माननीय प्रदिप कटुवाल, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख खड्ग बहादुर परियार, त्रियुगा नगरपालिकाका प्रमुख बलदेव चौधरी, चौदण्डी नगरपालिकाका प्रमुख खगेन्द्र राई लगायत स्थानीय जनप्रतिनिधि, उदयपुर जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी वीरेन्द्र कुमार राई, मदन भण्डारी लोकमार्गका योजना प्रमुख गोपाल प्रसाद खकुरेल लगायत सडकसँग सम्बद्ध पदाधिकारीहरु, पत्रकार, स्थानीय सरोकारवाला तथा सर्वसाधारण नागरिकहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

उदयपुर जिल्ला समन्वय समितिको हलमा भएको अन्तरक्रियाको निचोड

- उदयपुर जिल्ला समन्वय समितिको हलमा भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा पनि स्थानीय नागरिकमा विशेषगरी सडक सीमा Right of way को विषयमा अन्याूल रहेको देखियो । सडक आयोजनाले यस बारेमा प्रष्ट पार्नुपर्ने स्थानीय नागरिकको माग रहेको देखियो ।
- घर अगाडीको ड्रेनेज ढक्कन राखिएको छैन, त्यसमा ढक्कन राख्नुपर्नेछ ।
- सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिनुपर्नेछ ।
- निर्माणाधिन खण्डमा सूचना बोर्ड/होर्डिङ बोर्ड राख्नुपर्नेछ ।
- सडक सीमामा रहेका वालहरु होचा र कमजोर अवस्थाका रहेका छन् ।
- खोला/खोल्सीहरुमा ग्याभिन कमजोर खालको लगाएको छ ।
- साइड पिल्लरमा राती बत्ती नबल्ने भएकोले बत्ती बल्ने बनाउनुपर्नेछ ।
- बाटो धेरै नै बाङ्गोटिङ्गो भएको अवस्था छ ।
- नालाहरु व्यवस्थित गर्नुपर्नेछ ।

उदयपुर जिल्ला समन्वय समितिको हलमा भएको अन्तरक्रिया पश्चात संसदीय टोली निर्माणाधीन सडकको विभिन्न ठाउँमा रोकिदै प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै सुनसरीको चतरा हुँदै बास बस्नका लागि साँझ ५:०० बजे धरान पुगेको थियो ।

भोलिपल्ट अर्थात् २०७८ मंसिर १८ गते संसदीय टोली धरानबाट मोरङको केराबारी नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिकाका स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा स्थानीय सरोकारवाला नागरिकसँग छलफल गर्दै तथा निर्माणाधीन सडक, कल्भर्ट, पुल आदिको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै अपरान्ह ३:०० बजे झापाको दमक नगरपालिकामा पुगेको थियो। दमक पुगेको संसदीय टोलीले स्थानीय जनप्रतिनिधिसँग दमक नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा छलफल गरेको थियो। तत्पश्चात संसदीय टोली निर्माणाधीन सडक, कल्भर्ट, पुल आदिको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै विर्तामोड हुँदै बुद्धशान्ति

गाउँपालिकासम्म पुगेको थियो । बुद्ध शान्ति गाउँपालिकाका विभिन्न ठाउँमा गरिएका अवलोकनमा भ्रमण टोलीमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरुका अतिरिक्त झापाबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने प्रतिनिधिसभाका सदस्य एवं संसदको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध समितिका सभापति माननीय पवित्रा निरौला खरेलको पनि उपस्थिति रहेको थियो । बुद्ध शान्ति नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँमा गरिएका प्रत्यक्ष अवलोकन पश्चात संसदीय टोली बास बस्नका लागि साँझ ७:४५ बजे विर्तामोड फिर्ता भएको थियो ।

भोलिपल्ट अर्थात २०७८ मंसिर १९ गते विहान ९ बजे संसदीय टोली झापाको भद्रपुर विमानस्थलबाट हवाईमार्ग हुँदै काठमाडौं फर्किएको थियो ।

७. समस्या तथा चुनौतिहरु

चुरे क्षेत्रमा छरिएर रहेका बस्तीहरुको एकीकृत विकास गरी त्यहाँको जनजीवनलाई सहज बनाउने महत्वपूर्ण लाइफ लाइनको रूपमा रहेको मदन भण्डारी लोकमार्ग अन्तर्गतको हेटौडा-चतरा सडकखण्डको स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमणको क्रममा देखा परेका समस्या तथा चुनौतिहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- यस सडक खण्डमा देखा परेको सबैभन्दा ठूलो समस्या भनेको सडक सीमा Right of way को बारेको अन्यौल नै रहेको छ । स्थानीयहरुमा दायाँबायाँ कति मिटर छोड्नुपर्ने हो भन्नेमा दुविधा देखिन्छ ।
- यस सडकलाई राजमार्ग भनिएपनि यो सडक आवश्यकताभन्दा बाङ्गोटिङ्गो हुन गएको छ । नम्बरी जग्गामा मात्र नभएर ऐलानी र जङ्गल भएको ठाउँमा समेत सडक बाङ्गोटिङ्गो रहेको छ ।
- सिन्धुलीको बागमती लगायतका पुलहरु समयमा नबन्दा समस्या उत्पन्न भएको छ ।
- केही ठाउँमा पुलको वरिपरी भरिएको जाली छोटो भएको हुँदा खोलो ठूलो हुँदा जग्गा नास गर्ने तथा पुललाई क्षति पुऱ्याउने सम्भावना रहेको छ ।
- निर्माणाधिन खण्डमा सडक आयोजनाको बारेमा सूचना दिने सूचना बोर्ड/होर्डिङ बोर्ड राखिएको छैन ।
- घर अगाडीको ड्रेनेज ढक्कन राखिएको छैन, नालाहरु अव्यवस्थित रहेका छन् ।
- सडकको विभिन्न भागमा निर्माण भईरहेका कल्भर्टबाट पानीको निकास गर्न स्थानीय बासिन्दाको घरका कारण समस्या सिर्जना भएको छ ।

- उत्तरबाट बगेर आएका खोलाको दक्षिणमा निकास हुनुपर्नेमा स्थानीयहरूका घर, खेत रहेको पाइएको छ ।
- सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई अहिलेदेखि नै ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिनुपर्नेमा सो कार्य भएको पाइएन ।
- जङ्गल एरियामा बाटो आवश्यकताभन्दा बाङ्गोटिङ्गो भएर रुख विरुवाको नास भएको देखिन्छ ।
- कतिपय स्थानमा काम सन्तोषजनक रहेको पाइए पनि कतिपय स्थानमा निर्माण व्यवसायीको लापरबाही, ढिलासुस्ती त्यसउपर प्रभावकारी अनुगमन, निरीक्षण नभएको पाइएको छ ।
- सडक अन्तरगतको घना बस्ती भएका ठाउँमा आकासे पुल, सार्वजनिक शौचालय लगायतका संरचनाको लागि अहिले नै विचार पुन्याउनुपर्नेमा त्यतातर्फ ध्यान पुगेको देखिदैन ।

८. सुझाव/निर्देशन

सुझाव/निर्देशन

१. सडक सीमा Right of way को बारेमा सम्बन्धित स्थानीय तह तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय समेतको सहयोग लिई स्थानीयमा रहेको अन्यौल हटाइ उनीहरूलाई आश्वस्त पार्ने ।
२. सिन्धुलीको बागमती लगायतको पुल निर्माणमा ढिलाई हुनुको कारण के हो ? सो सम्बन्धमा छानबिन गरी दोषिउपर कारबाही गर्ने ।
३. सिन्धुलीको मरिन गाउँपालिका वडा नम्बर ६, धमिलेको चाँदुले पुलनेर सडक सीमाभित्र रहेका घरहरूमध्ये पछाडिपट्टीका घरहरूले मुआब्जा प्राप्त गरिसकेको तर अगाडिपट्टी सडकको छेउमै रहेको घरले मुआब्जा प्राप्त नगरेको गुनासो आएकोले उक्त विषयमा सत्यतथ्य बुझि समस्याको यथाशीघ्र समाधान गर्नुपर्ने ।
४. कतिपय स्थानमा देखिएका निर्माण व्यवसायीको लापरबाही, ढिलासुस्ती लगायतका समस्यालाई यथाशीघ्र समाधान गर्न समय समयमा प्रभावकारी अनुगमन, निरीक्षण गर्ने ।
५. घर अगाडि रहेका ड्रेनेजहरूमा ढक्कन राखी व्यवस्थित गरिनुपर्दछ । नालाहरूलाई पनि व्यवस्थित गर्ने ।
६. सडक आयोजनाको बारेमा सम्बन्धित सबैलाई जानकारी प्रदान गर्नका लागि सडकको छेउमा स्थानीय नागरिकले बुझ्ने भाषामा समेत सूचना बोर्ड/ होर्डिड बोर्ड राख्ने ।

७. सडकमा ट्राफिक चिन्ह राखेर स्थानीयलाई अहिलेदेखि नै ट्राफिक चिन्हको बारेमा जानकारी दिने ।
८. सडक अन्तरगतको घना बस्ती भएका ठाउँमा आकासे पुल, सार्वजनिक शौचालय लगायतका संरचनाको लागि अहिले नै विचार पुऱ्याउने ।
९. केही ठाउँमा पुलको वरिपरी भरिएको जाली छोटो भएको हुँदा खोलो ठूलो हुँदा जग्गा नास गर्ने तथा पुललाई क्षति पुऱ्याउने भएकोले त्यस समस्याको यथोचित समाधान गर्ने ।
१०. सडकको विभिन्न भागमा निर्माण भईरहेका कल्भर्टबाट पानीको निकास गर्न स्थानीय बासिन्दाको घरका कारण उत्पन्न समस्याको समाधान गर्न सडक आयोजना, जिल्ला प्रशासन र स्थानीय निकायले वैकल्पिक मार्गबाट पानीको निकास दिन तत्काल पहल गर्ने ।

९. निष्कर्ष

चुरे पहाडका विभिन्न बस्ती र शहरहरूलाई समेट्दै पूर्वदेखि पश्चिमसम्म फैलिएर रहेको मदन भण्डारी लोकमार्गको हेटौडा-चतरा खण्ड ती क्षेत्रहरूको आर्थिक सम्बृद्धि र जीवनस्तर सुधारको लागि महत्वपूर्ण कोशेढुङ्गा सावित हुनेमा दुईमत छैन । साथै यसले समग्र देशको आर्थिक समृद्धि र विकासमा समेत महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ । तसर्थ निर्माणको गतिलाई थप तीव्र बनाई सडकसँग सम्बद्ध सबै पक्षलाई राहत प्रदान गर्न आज सडक निर्माणलाई तीव्रता दिनु नै पहिलो र प्राथमिक आवश्यकता भएको छ । सडक आयोजनामा देखिएका समस्याहरू समाधान गर्दै निर्धारित मापदण्ड अनुसारको गुणस्तरयुक्त सडक निर्माणको कार्यमा जिम्मेवारीपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै सम्बद्ध मन्त्रालय र आयोजना निर्देशनालय अगाडि बढ्नुपर्ने समितिको ठहर रहेको छ ।

अनुसूचि-१

संघीय संसद, प्रतिनिधि सभा, विकास तथा प्रविधि समिति

मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौडा-चतरा खण्डको स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमण तथा अन्तर्क्रिया

कार्यक्रम

मिति २०७८ मंसिर १५ गतेदेखि १९ गतेसम्म

अन्तरक्रियाको विषय: मदन भण्डारी लोकमार्ग (हेटौडा-चतरा सडकखण्ड) को वर्तमान अवस्था

पहिलो दिन

- बिहान ८:०० बजे एयरपोर्ट काठमाडौं
- बिहान ९:०० बजेको फ्लाइटमा काठमाडौंबाट सिमरा प्रस्थान
- बिहान ९:२० बजे सिमरा
- बिहान ९:४० बजे हेटौडाका लागि प्रस्थान
- बिहान १०:४० बजेदेखि ११:२० बजेसम्म लन्च हेटौडा
- बिहान ११:३० बजे सिन्धुलीको लागि प्रस्थान
- दिनको २:३० बजे मरिन गाउँपालिकामा
- दिनको २:३० बजेदेखि दिनको ४:०० बजेसम्म मरिन र हरिहरपुर गाउँपालिकामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- दिनको ४:०० बजे मरिन गाउँपालिकाबाट सिन्धुली बजारका लागि प्रस्थान
- दिनको ५:३० बजे सिन्धुलीबजार
- बेलुका ७:०० बजे डिनर, सिन्धुलीबजार मुकाम

दोस्रो दिन

- बिहान ७:०० बजे ब्रेकफास्ट, सिन्धुलीबजार
- बिहान ७:३० बजेदेखि ९:०० बजेसम्म सिन्धुलीबजार, जिल्ला समन्वय समितिको हलमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- बिहान ९:०० बजे उदयपुरको लागि प्रस्थान
- बिहान १०:३० बजे दुधौली नगरपालिकामा
- बिहान १०:३० बजे देखि १२:०० बजेसम्म दुधौलीमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- दिनको १२:३० बजे कटारी
- दिनको १२:३० बजेदेखि १:३० बजेसम्म लन्च कटारी
- दिनको १:३० बजेदेखि २:३० बजेसम्म नगरप्रमुखबाट feedback

- दिनको २:३० बजे गाइघाटको लागि प्रस्थान
- दिनको ४:०० बजे गाइघाट
- बेलुका ७:०० बजे डिनर

तेस्रो दिन

- बिहान ७:०० बजे ब्रेकफास्ट गाइघाट
- बिहान ७:३० बजेदेखि ९:०० बजेसम्म गाइघाट जिल्ला समन्वय समितिको हलमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- बिहान ९:०० बजे चतरा प्रस्थान
- बिहान १०:३० बजे चतरा नगरपालिका
- बिहान १०:३० बजेदेखि १२:३० बजेसम्म बराहक्षेत्र मन्दिर दर्शन र चतरा फिर्ता
- दिनको १२:३० बजेदेखि १:३० बजेसम्म लन्च चतरा
- दिनको १:१५ बजे धरान प्रस्थान
- दिनको ४:०० बजे धरान
- बेलुका ७:०० बजे डिनर

चौथो दिन

- बिहान ७:०० बजे ब्रेकफास्ट धरान
- बिहान ७:३० बजे दमक प्रस्थान
- बिहान ११:०० बजे दमक
- बिहान ११: बजेदेखि ११:४५ लन्च, दमक
- दिनको १२:०० बजे रतुवा वागद्वारखोला हाइवे
- दिनको २:३० बजे हाइवे बाहुनडाँगी
- दिनको ३:०० बजे बाहुनडाँगी -बुधबारे-विर्तामोड
- दिनको ४:०० बजे भद्रपुर
- बेलुका ७:०० बजे डिनर भद्रपुर

पाँचौ दिन

बिहान फर्स्ट फ्लाइटमा काठमाडौं ।

अनुसूचि २

स्थलगत अनुगमन भ्रमण र अन्तर्क्रिया कार्यक्रमका केहि तस्बिरहरु

हरिहरपुर गाउँपालिकामा भएको अन्तरक्रिया

सिन्धुलीबजारमा भएको अन्तर्क्रिया कार्यक्रम

सिन्धुलीको दुधौलीमा भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रम

उदयपुरको गाइघाटमा भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रम

सिन्धुली जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने प्रदेशसभा सदस्य र स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा स्थानीय नागरिकहरु सँग ।

निर्माणाधीन पुलको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै

हरिहरपुर र मरिन गाउँपालिका बीचको खण्डमा रहेको पहिरो

निर्माणाधीन पुलको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्दै